

Z ČINNOSTI FARMACEUTICKÝCH SPOLEČNOSTI

65 rokov Slovenskej farmaceutickej spoločnosti

Dňa 22. novembra 2018 sa uskutočnilo v Bratislave slávnostné zasadnutie Výboru Slovenskej farmaceutickej spoločnosti (SFS) na ktorom si jeho účastníci pripomenuli 65. výročie jej založenia. Hlavný bod programu zasadnutia bola správa prezidenta SFS.

Slovenská farmaceutická spoločnosť v historickom kontexte svojho vývoja

Referujúci v nej uviedol, že podnet na vznik spoločnosti sa datuje do 16. mája 1953, kedy účastníci postgraduálneho školenia magistrów farmácie Bratislavského kraja vyslovili požiadavku a ustanovili výbor na založenie Slovenskej odbočky Farmaceutickej sekcie Československej lekárskej spoločnosti Jána Evangelistu Purkyne v Prahe.

Po prípravných prácach na jej založení sa dňa 27. novembra 1953 v Bratislave konal ustanovujúci výbor, na ktorom bol zvolený výbor v zložení: Ladislav Zathurecký, predseda, vedecká sekretárka Zora Gruntová a členmi výboru sa stali: Vojtech Parrák, Karel Říhovský, Jozef Csere, Jaroslav Majer, Ľudovít Krasnec, Eugen Benko, Miloš Šáva Lukasiewicz a Valér Gallas. Títo sa iniciatívne ujali svojich funkcií a vybudovali aj jej prvú členskú základňu.

Hlavnou náplňou práce tejto slovenskej odbočky sa stala organizácia pravidelných odborných prednášok našich a zahraničných odborníkov na aktuálne témy farmácie a zdravotníctva.

Na schôdzi 18. marca 1969 sa v Bratislave z tejto odbočky kreovala Slovenská farmaceutická spoločnosť ako súčasť Československej farmaceutickej spoločnosti v Prahe.

V tomto roku sa datuje aj vznik sekcií a spolkov. Prvou sekciou, ktorá vznikla v roku 1969, bola Sekcia farmaceutickej chémie, ktorej predsedom sa stal Ladislav Kňazko.

Druhou sekciou bola Sekcia farmaceutickej analýzy, ktorej predsedníčkou sa stala Magda Mária Šaršúnová. V tomto roku vznikla aj Sekcia technologická, ktorej predsedníčkou sa stala Jarmila Šimaljáková-Zemanová.

V roku 1970 vznikla Sekcia lekárska a jej predsedom sa stal Milan Lehký.

V roku 1985 vznikla Sekcia dejín farmácie a jej predsedom sa stal Anton Bartunek.

V roku 1989 vznikla Sekcia klinickej farmácie a jej predsedom sa stal Juraj Sýkora.

V roku 1993 vznikla Sekcia homeopatických liekov a jej predsedníčkou sa stala Daniela Košťalová a v roku 1995 vznikla Sekcia prírodných liečiv a jej predsedom sa stal Daniel Grančai.

Popri vzniku odborných sekcií sa v roku 1969 začali formovať aj Spolky farmaceutov, ktoré boli založené na regionálnom princípe. Prvé spolky vznikli v Bratislave, v Martine a v Košiciach ešte v roku 1969. Neskôr v roku

1977 vznikli spolky farmaceutov v Banskej Bystrici, Michalovciach a v Západoslovenskom kraji. V roku 2000 bol Spolok farmaceutov Západoslovenského kraja zlúčený so Spolkom farmaceutov v Bratislave.

Po vzniku Slovenskej republiky v roku 1993 došlo na zasadnutí výborov v Brne k rozdeleniu Československej farmaceutickej spoločnosti na dve samostatné spoločnosti – a to Českú a Slovenskú farmaceutickú spoločnosť.

Analýza histórie SFS ukazuje, že mimoriadny význam v jej činnosti zohrali zjazdy, ktoré sú vrcholnými vedeckými, odbornými a spoločenskými podujatiami.

I. zjazd sa konal v roku 1971 v Smokovci vo Vysokých Tatrách, II. zjazd v roku 1976 v Bratislave, III. zjazd v roku 1980 v Košiciach, IV. zjazd v roku 1984 v Banskej Bystrici, V. zjazd v roku 1987 v Žiline, VI. zjazd v roku 1998 v Bratislave, VII. zjazd v roku 2004 v Nitre, VIII. zjazd v roku 2009 v Bratislave, IX. zjazd v roku 2014 v Bratislave a pripravuje sa jubilejný X. zjazd SFS.

SFS od roku 1994 udeľuje diplom a titul: Čestný člen SFS, ktorý bol doteraz udelený 206 našim a zahraničným vedeckým a pedagogickým osobnostiam.

Od roku 1993 udeľuje Weberovú cenu SFS, ktorej laureátmi je doteraz 132 odborníkov.

Od roku 2001 udeľuje Medailu PhMr. Vladimíra Jána Žuffu, ktorá bola doteraz udelená 231 odborníkom.

Od roku 2003 udeľuje Medailu PhMr. Jána Halašu, ktorá bola doteraz udelená 21 odborníkom.

Za svoju doterajšiu činnosť usporiadala SFS 47. konferencií Syntéza a analýza liečiv, 44. Lekárnických dní, 36. ročníkov Technologických dní, 27. sympózií klinickej farmácie Lívie Magulovej, 6. jarných alebo jesenných konferencií klinickej farmácie, 20. pracovných dní venovaných problematike liečivých rastlín a prírodným liečivám, 20. sympózií z dejín farmácie, 23. sympózií Syntéza a analýza liečiv a látok ovplyvňujúcich životné prostredie.

Od svojho vzniku sa podieľa a participuje na vydávaní časopisu Česká a slovenská farmacie, ktorý má už v súčasnosti 68 ročníkov.

SFS je členom FIP, EUFEBIS a Asociácie slovenských chemických a farmaceutických spoločností (ASCHFS). Dohody o spolupráci a koordinovaní akcií má so Slovenskou lekárskou spoločnosťou, v ktorej je ako odborové združenie, Slovenskou farmakologickou spoločnosťou a s Českou farmaceutickou spoločnosťou.

V závere svojho príspevku prezident SFS poďakoval všetkým doterajším a súčasným funkcionárom a členom SFS za ich doterajšiu prácu a pozitívnu výchovno-vzdelávaciu, vedecko-výskumnú a organizátorskú činnosť, ktorá prispela k súčasnému stavu farmácie u nás.

V druhom bode zasadnutia boli udelené ocenenia týmto odborníkom:

Titul a diplom Čestný člen SFS: prof. RNDr. Magdaléna Kuželová, CSc., a RNDr. Roman Smieško.

Weberová cena SFS: MUDr. Anna Krechňáková a prof. Ing. Alexander Príbela, DrSc.

Medaila PhMr. Vladimíra J. Žuffu: Mgr. Milan Lehký, PharmDr. Danica Bošanská, PharmDr. Jana Minichová, PharmDr. Mária Göböová, PhD., Lucia Černušková, CSc.

Medaila PhMr. Jána Halašu: doc. MUDr. Vincas Lapinskas, CSc., prof. RNDr. Daniel Grančai, CSc., doc. RNDr. Magdaléna Fulmeková, CSc., Dr. h. c., prof. MUDr. Ján Breza, DrSc. a prof. Ing. Jozef Lehotay, DrSc.

V treťom bode svojho rokovania sa výbor SFS zaoberal prípravou jubilejného X. zjazdu SFS. Uzniesol sa na týchto záveroch. X. zjazd SFS sa bude konať v dňoch 5. až 6. septembra 2019 na Farmaceutickej fakulte UK v Bratislave. Téma zjazdu: Quo vadis scientia pharmaceutica.

Zjazd bude venovaný 100. výročiu založenia Univerzity Komenského v Bratislave. Prípravný výbor bude

pracovať v zložení: prezident zjazdu – Dr. h. c., prof. RNDr. Jozef Čižmárik, PhD., viceprezidenti – prof. RNDr. Daniel Grančai, PhD., RNDr. Roman Smieško a vedecká sekretárka doc. RNDr. Magdaléna Fulmeková, CSc., odborní garanti – prof. Ing. Milan Nagy, CSc., prof. PharmDr. Magdaléna Kuželová, CSc., doc. PhDr. Ludmila Ozábalová, CSc., doc. PharmDr. Silvia Czigle, PhD., doc. PharmDr. Tomáš Tesař, PhD., členovia – PharmDr. Lucia Masaryková, PhD., PharmDr. Tatiana Geročová, PhD., Mgr. Jaroslav Tóth, PhD., PharmDr. Mária Goboová, PharmDr. Vlasta Kákošová. Súčasťou zjazdu bude dňa 5. septembra 2019 výstava obrazov aj fotografií PharmDr. Miroslava Vörösa.

V závere rokovania slávnostného výboru prezident SFS poďakoval všetkým prítomným za spoluprácu.

J. Čižmárik